

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 8.9.2026
COM(2026) 449 final

2026/0250 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta rahvusvahelise oliivinõukogu liikmete nõukogus seoses 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu pikendamisega

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel rahvusvahelises oliivinõukogus võetav seisukoht seoses sellise otsuse kavandatava vastuvõtmisega, milles käsitletakse 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu (edaspidi „leping“) kehtivuse pikendamist 31. detsembrini 2027

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. 2015. aasta rahvusvaheline oliiviõli- ja lauaoliivileping

Lepingu eesmärk on edendada rahvusvahelist koostööd, toetada teadusuuringuid ja tehnilist innovatsiooni, kehtestada kvaliteedi- ja kaubandusstandardid ning soodustada oliivitoodete tarbimist kogu maailmas. Leping jõustus ajutiselt 1. jaanuaril 2017 ja kehtib kuni 31. detsembrini 2026.

Euroopa Liit on lepingu¹ osaline ja rahvusvahelise oliivinõukogu liige.

2.2. Liikmete nõukogu

Liikmete nõukogu on rahvusvahelise oliivinõukogu kõrgeim ja otsuseid tegev organ, kes kasutab kõiki volitusi ning täidab kõiki ülesandeid, mida on vaja lepingu eesmärkide saavutamiseks lähtuvalt selle artikli 7 lõike 1 punktist a. Lepingu osalisena on Euroopa Liit rahvusvahelise oliivinõukogu liige ja on esindatud liikmete nõukogus. Lähtuvalt lepingu artiklist 32 on rahvusvahelisel oliivinõukogul õigus muuta liikmete nõukogu vahendusel käesolevat lepingut konsensuse alusel.

2.3. Rahvusvahelise oliivinõukogu kavandatav õigusakt

Novembris 2026 toimuval 124. istungil on liikmete nõukogul kavas võtta vastu otsus lepingu kehtivuse pikendamise kohta (edaspidi „kavandatav õigusakt“).

Leping sõlmiti algselt kümneks aastaks kuni 31. detsembrini 2026.

Liikmete nõukogu võttis 2024. aasta juunis toimunud 119. istungil konsensuse alusel vastu lepingu artikli 36 muudatuse, et võimaldada lepingu pikendamist viie aasta võrra². Kava kohaselt on liikmetel heakskiitmiskirja hoiule andmiseks aega 31. detsembrini 2026. Lepingu artikli 36 muudatus jõustub 1. jaanuaril 2027 tingimusel, et kõik liikmed on oma heakskiitmiskirja hoiule andnud.

Kuna kõik liikmed ei olnud oma heakskiitmiskirju hoiule andnud, tegi liikmete nõukogu 2026. aasta juunis toimunud 123. istungil ettepaneku pikendada ajavahemikku, mille jooksul liikmed saavad oma heakskiitmiskirja hoiule anda, kuni 24. juunini 2027, ning pikendada lepingu kehtivust kuni 31. detsembrini 2027.

Kavandatava õigusakti eesmärk on võimaldada rahvusvahelisel oliivinõukogul jätkata oma tööd kuni 31. detsembrini 2027. Lepingu artikli 36 muudatuse heakskiitmiskirja hoiule andmise tähtaja pikendamist käsitletakse eraldi ettepanekus võtta vastu nõukogu otsus.

¹ Nõukogu 17. mai 2019. aasta otsus (EL) 2019/848 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 139, 27.5.2019, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2019/848/oj>).

² Nõukogu 8. juuni 2026. aasta otsus (EL) 2026/1368, mis käsitleb liidu nimel 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu artikli 36 muudatuse heakskiitmist (ELT L, 2026/1368, 17.6.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2026/1368/oj>).

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Vastavalt nõukogu otsusele (EL) 2016/1892³ allkirjastati leping 18. novembril 2016 liidu nimel, eeldusel et see hiljem sõlmitakse. Leping jõustus ajutiselt 1. jaanuaril 2017 vastavalt selle artikli 31 lõikele 2 ning liit sõlmis selle nõukogu otsusega (EL) 2019/848⁴.

Liit on alati olnud rahvusvahelise oliivinõukogu aktiivne liige ja lepingu kehtivuse edasine pikendamine on liidu huvides. Liit on kõige suurem oliiviõli tootja ning oliivinõukogu paljude liikmete jaoks peamine partner oliiviõli ja lauaoliivide kaubanduse valdkonnas.

EL on üks lepinguosaline. Eelarvemenetluse jaoks (vt lepingu artikkel 11), st liikmete igaaastaste rahaliste osamaksete kindlaksmääramiseks on liidule 2026. aastal eraldatud 622 häält üldisest 1 000 häältearvust.

Ametlik otsus lepingu kehtivuse pikendamise kohta 31. detsembrini 2027 on plaanis teha liikmete nõukogu 124. istungil, mis peetakse novembris 2026.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on taotleda komisjonile nõukogu luba hääletada liidu nimel rahvusvahelises oliivinõukogus selle poolt, et lepingut pikendataks kuni 31. detsembrini 2027.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikega 9 on ette nähtud võtta vastu otsused, millega kehtestatakse „*lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku*“.

Mõiste „*õigusliku toimega aktid*“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Nende hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu⁵.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Rahvusvaheline oliivinõukogu on asutatud lepingu artiklite 3 ja 4 kohaselt ning seda võidakse paluda vastu võtta vastu teatavaid otsuseid.

Kavandatava õigusaktiga, mille vastuvõtmiseks on liikmete nõukogul lepingu artikli 36 lõike 2 kohane volitus, pikendatakse lepingu (mis on liidu jaoks siduv rahvusvaheline lepe) kehtivusaega. Seega on kavandatav õigusakt õigusliku toimega.

Kavandatav õigusakt ei täienda ega muuda lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seepärast on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

³ Nõukogu 10. oktoobri 2016. aasta otsus (EL) 2016/1892 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamise ja selle ajutise kohaldamise kohta (ELT L 293, 28.10.2016, lk 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2016/1892/oj>).

⁴ Nõukogu 17. mai 2019. aasta otsus (EL) 2019/848 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 139, 27.5.2019, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2019/848/oj>).

⁵ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 7. oktoober 2014, Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaaõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava õigusakti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava õigusaktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks ja teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus, peamisest või ülekaalukast eesmärgist või valdkonnast tulenev materiaaõiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Käesoleva kavandatava õigusakti eesmärk ja sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga (põllumajandustoodetega kauplemine).

Seepärast on esildatud otsuse materiaaõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik.

4.3. Järeldus

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATAVA ÕIGUSAKTI AVALDAMINE

Kuna kavandatava õigusaktiga pikendatakse lepingut, on asjakohane avaldada see pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta rahvusvahelise oliivinõukogu liikmete nõukogus seoses 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu pikendamisega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt nõukogu otsusele (EL) 2016/1892¹ allkirjastati 18. novembril 2016 liidu nimel 2015. aasta rahvusvaheline oliiviõli- ja lauaoliivileping² (edaspidi „leping“), eeldusel et see hiljem sõlmitakse. Leping jõustus ajutiselt 1. jaanuaril 2017 vastavalt selle artikli 31 lõikele 2 ning liit sõlmis selle nõukogu otsusega (EL) 2019/848³.
- (2) Lepingu artikli 36 lõike 1 kohaselt jääb leping kehtima 31. detsembrini 2026. Rahvusvahelise oliivinõukogu liikmete nõukogu (edaspidi „liikmete nõukogu“) võib lepingut pikendada vastavalt selle artikli 36 lõikele 2.
- (3) Liikmete nõukogu kaudu tegutsev rahvusvaheline oliivinõukogu muutis 2024. aasta juunis toimunud 119. istungil konsensuse alusel lepingu artiklit 36 vastavalt lepingu artikli 32 lõikele 1, et võimaldada lepingu pikendamist järjestikusteks ajavahemikeks, mis ei ületa iga kord viit aastat⁴. Liikmete nõukogu otsustas, et liikmed peavad muudatuse heakskiitmisest hoiulevõtjale teatama 24. juuniks 2026. Muudatus peaks jõustuma 1. jaanuaril 2027 tingimusel, et kõik liikmed esitavad sellise teate.
- (4) Liikmete nõukogu tegi 2026. aasta juunis toimunud 123. istungil ettepaneku pikendada tähtaega, mille jooksul liikmed peavad muudatuse heakskiitmisest hoiulevõtjale teatama, kuni 24. juunini 2027⁵. Lisaks tegi liikmete nõukogu ettepaneku pikendada lepingut kuni 31. detsembrini 2027.

¹ ELT L 293, 28.10.2016, lk 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_international/2016/1892/oj.

² Nõukogu 10. oktoobri 2016. aasta otsus (EL) 2016/1892 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamise ja selle ajutise kohaldamise kohta (ELT L 293, 28.10.2016, lk 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2016/1892/oj>).

³ Nõukogu 17. mai 2019. aasta otsus (EL) 2019/848 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 139, 27.5.2019, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2019/848/oj>).

⁴ Nõukogu 8. juuni 2026. aasta otsus (EL) 2026/1368, mis käsitleb liidu nimel 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu artikli 36 muudatuse heakskiitmist (ELT L, 2026/1368, 17.6.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2026/1368/oj>).

⁵ [Väljaannete talitus: Nõukogu ... otsus (EL) 2026/... Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta rahvusvahelise oliivinõukogu liikmete nõukogus seoses 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu artikli 36 muudatuse heakskiitmisest teatamise kuupäeva pikendamisega (ELT L, 2026/..., ..., ELI: ...)].

- (5) Novembris 2026 toimuval 124. istungil peab liikmete nõukogu võtma vastu otsuse lepingu kehtivuse pikendamise kohta kuni 31. detsembrini 2027.
- (6) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel liikmete nõukogu 124. istungil võetav seisukoht, sest lepingu kehtivuse edasine pikendamine on liidu huvides,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel rahvusvahelise oliivinõukogu liikmete nõukogu 124. istungil, mis toimub 2026. aasta novembris, või sellise menetluse raames, mida liikmete nõukogu kasutab otsuste vastuvõtmiseks kirjavahetuse teel, on toetada 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu kehtivuse pikendamist ühe aasta võrra, alates 1. jaanuarist 2027 kuni 31. detsembrini 2027.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*